

Rudrakša - Devanagari रुद्राक्ष, telugčina రుద్రాక్ష, tamilčina ருத்ராட்ச, angl. Rudraksha; tiež *Šivove slzy*;

semeno tradične používané ako *ruženec* v *hinduizme*; osivo sa vyrába z niekoľkých druhov veľkého ihličnatého a listnatého strom v rodu *Elaeocarpus*; s *Elaeocarpus ganitrus* sú to hlavné druhy; sú spojené s hinduistickým božstvom *Šiva* a sú bežne nosené na ochranu veriacich; (pozri *apotropajný*); semená sa primárne používajú v Indii a Nepále ako koráliky na organické *šperky* a a sú cenené podobne ako *polodrahokamy*; rôzne významy a potencie sú pripisované perličkám s rôznym počtom segmentov (tváre) a vzácne alebo jedinečné koráliky sú vysoko cenené a vzácne; koráliky Rudraksha môžu byť navlečené ako ružencový reťazec mälá a používané pri opakovaní *mantry* alebo modlitby, podobne ako používanie ružencov v *kresťanstve*; väčšina šnúr obsahuje 108 korálikov plus jednu, pretože 108 je považovaná za posvätnú a vhodnú dobu na recitovanie krátkej mantry; zvláštne korálik, nazývaný meru, bindu alebo „guru korálik“, pomáha označiť začiatok a koniec cyklu 108 a má symbolickú hodnotu ako korunu „princípu“; predpokladá sa, že ako posvätný materiál môžu byť rudrakša koráliky schopné udržať si energiu recitovanej mantry a pomôcť veriacemu v jeho koncentrácii a duchovnom vývoji; jednoduché rudrakša koráliky môžu byť nosené okolo krku ako forma ochrany, alebo na koži v iných formách šperkov, ako sú *náramky* a *náušnice*; keď sú koráliky Rudrakša navlečené, bežne sa používa *hodváb* alebo *bavlna* častejšie, klenotníci môžu používať medené, strieborné alebo zlaté drôty, aj keď Rudrakša môže byť poškodený, ak sú semená príliš tesne pri sebe; mälá sa môže nosiť po celý čas, vrátane sprchy; hinduista sa môže riadiť pravidlami pri nosení koráliku Rudrakša, ako je vyhýbať sa jedlu z mäsa a alkoholu, ako súčasť zvoleného životného štýlu;

Rudrakša

Ružencový reťazec mäla

Náramok Rudrakša

Rudavská Mária - (*1941); slovenská sochárka, maliarka a grafička, keramička; narodila sa v roku 1941 v Čiernej Hore v Poľsku; študovala na Škole umeleckého priemyslu v Bratislave; vo svojich sochárskych kreáciách sa obracia k zobrazeniu prastarých kultových objektov (pozri *idol*) s dôrazom na ich imaginárnosť a tajomnosť; vo svojej tvorbe objavila aj imaginárnu postavu okridleného ochrancu a strážcu alebo ochrankyňu, ktorí majú v jej diele dominantné postavenie (pozri *anjel strážny*); venuje sa aj tkanej *tapisérii* a svojim dielom výrazne prispela k rozvoju tejto umeleckej techniky na Slovensku; pozri *keramika*, *patinovanie*, *lejárstvo*; *slovenskí sochári*, *slovenskí maliari*, *slovenskí grafici*

<https://www.google.sk/search?q=Rudavsk%C3%A1+M%C3%A1ria&espv=2&biw=1853&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjQ34eamNPJAhXLcRQKHc9DAdwQsAQIGQ>

<https://www.google.sk/search?q=Rudavsk%C3%A1:+Ochranca&espv=2&biw=1850&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiO8eKJ75PMAhVEISwKHWsmDOAQsAQIOA&dpr=1#imgrc=QFybWHyX7k9I3M%3A>

<http://www.galeriauanjela.sk/sk/autor/119-maria-rudavska>

M. Rudavská: Anjel (pastel, 1990)

M. Rudavská: Ochranca (bronz, 2007)

M. Rudavská: Ochranca (bronz, 1991)

M. Rudavská: Skaly a oblaky (terakota, 1992)

M. Rudavská: Skaly a oblaky s krížom (bronz)

M. Rudavská: Ochranca (terakota, 1990)

M. Rudavská: Chrám I. (1990)

M. Rudavská: Chrám II. (1990)

M. Rudavská: Postava (1986)

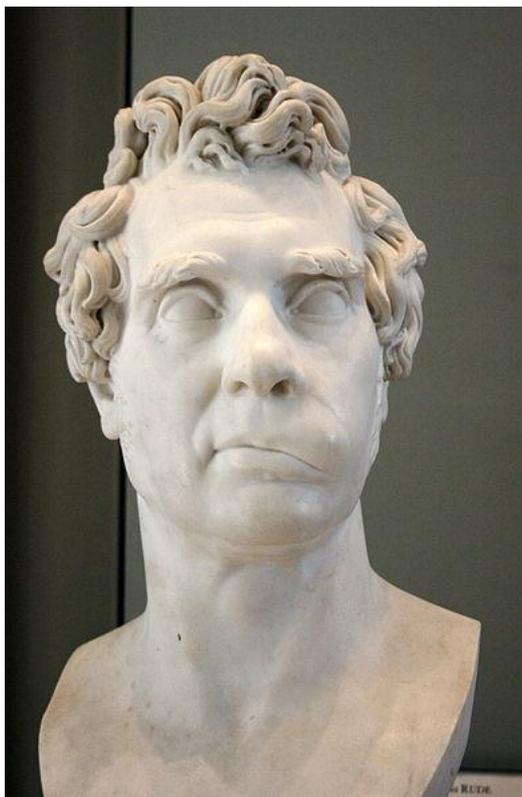

M. Rudavská: Lanový symbol (tapiéria, 1978)

M. Rudavská: Priestor vo vetre (terakota, 1993)

Rude Francois - (†1855); francúzsky sochár 19.st., reprezentujúci zásady *neoklasicizmu* a *romantizmu*

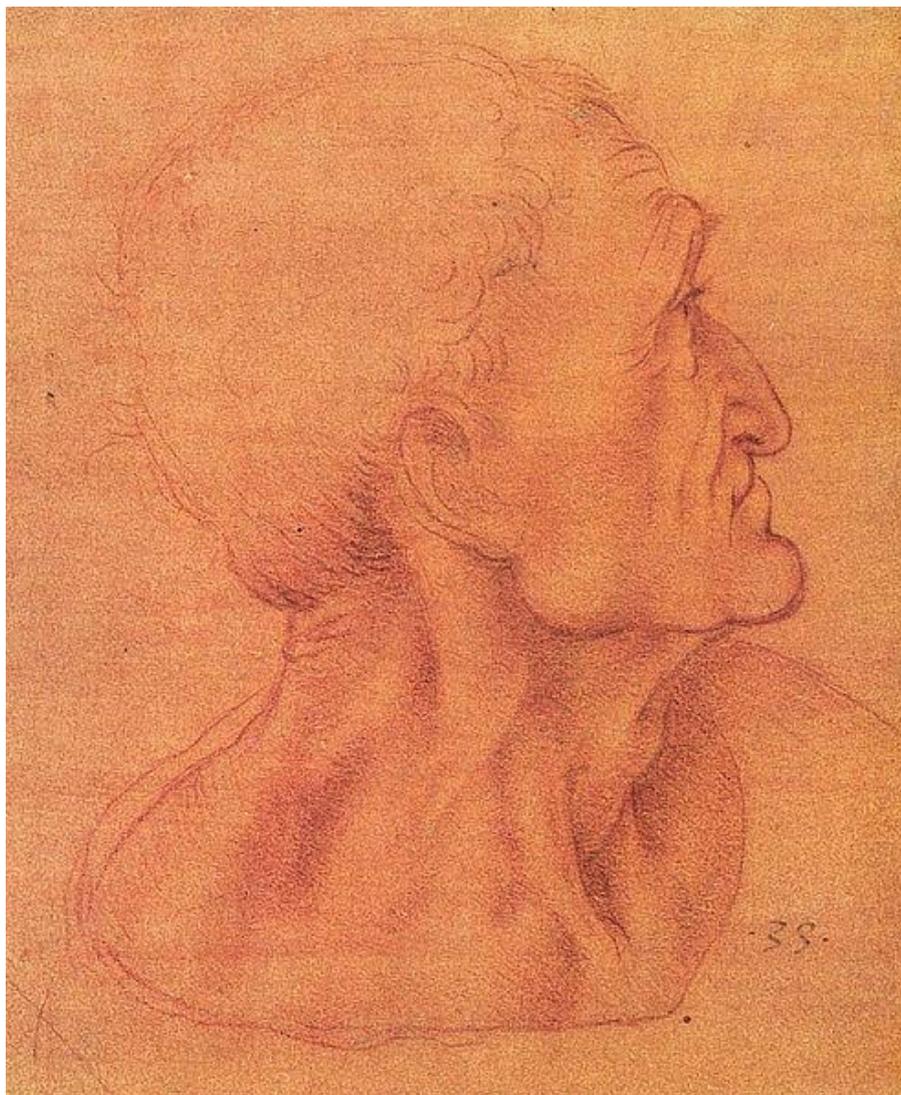

F. Rude: Busta maliara J. L. Davida

rudimentárny - základný, elementárny

rudka - červenohnedá *hlinka* rôznych tónov (pozri *bolus červený*), v tvare tyčiniek; slúži na kresbu, umožňuje mäkké, plastické podanie; v kresbe a pri podkreslovaní maľby (pozri *podklad*) užívaná od 15.st.; obľúbená v *rokoku* v kombinácii s čiernou a bielou kriedou na tónovanom papieri alebo s *pastelovou maľbou*; pozri *dessin aux trois crayons/aux trois crayons*, *sinopia*; *techniky kresby suchou stopou*; *petroglyfy*; *tlač bodková/technika bodkovacia* (Baleka)

Nový bibl. slovník v súvislosti s heslom *farby v Biblii*: výraz *šašar* – „červeno sfarbený, rudka“ (*Jeremiáš 22,14; Ezechiel 23,14*); išlo o oxid železa jasno červenej farby, ktorý sa hodil na nástenné maľby, nie na farbenie odevov

Leonardo da Vinci: Štúdia Judášovej hlavy (rudka, 15.st.)

J. de Ribera: Svätá Irena (rudka, 17.st.)

Guercino: Letiaci anjel (rudka, 1648)

C. Maratti: Kajúcna Mária Magdaléna s anjelom v divočine (kresba rudkou, 1627)

G. Cagnacci: Ženský akt (rudka, 17.st.)

D. da Volterra: Štúdia plačúcej ženy pod krížom (rudka, 1545)

Rudolf II. - pozri *knižná mal'ba česká, alchýmia*

<http://zivot.cas.sk/clanok/10683/cisar-rudolf-ii-rodina-ho-odvrhla-zomrel-v-naruci-sluhu>

[http://sk.wikipedia.org/wiki/Rudolf_II._\(Sv%C3%A4t%C3%A1_r%C3%ADmska_r%C3%AD%C5%A1a\)](http://sk.wikipedia.org/wiki/Rudolf_II._(Sv%C3%A4t%C3%A1_r%C3%ADmska_r%C3%AD%C5%A1a))

http://sk.wikipedia.org/wiki/Rudolf_II._%28Sv%C3%A4t%C3%A1_r%C3%ADmska_r%C3%AD%C5%A1a%29

H. von Aachen: Rudolf II, svätý rímsky cisár (1608)

J. Heintz st.: Rudolf II., cisár svätej ríše rímskej (1594)

G. Arcimboldo: Rudolf II. jako Vertumnus

A. Sadeler: Portrét Rudolfa II.

P. van Sompel: Cisár Rudolf II s vavrínovým vencom (medirytina, 1644)

rudolfínske umenie - *manieristické* umelecké diela zhromaždené na pražskom dvore cisára *Rudolfa II.* v rámci *rudolfínskej zbierky* (2.pol.16.st.); pozri *A. de Vries*

rudolfínske zbierky - kolekcia asi 3 000 zberateľských predmetov vrátane diel *Michelangela, Raffaela, Dürera, Arcimbolda, H.von Aachena, B. Sprangera, Heintza, P. van den Bossche, R. Savery, A. Sadeler I., A. Sadeler II, P. Stevens II,* ktoré Rudolf II. prostredníctvom dvorného antikvára Jacopa Strady zbieral s cieľom vytvoriť „encyklopédiu viditeľného sveta“; popri umeleckých predmetoch obsahovala aj prírodniny a vedecké nástroje aj *bizarné* zaujímavosti (pozri *grilli*); po cisárovej smrti časť prevezená do Viedne, hlavná časť ukoristená 1648 švédskou armádou počas tridsaťročnej vojny (pozri *Codex argenteus*); *kabinety kuriozít; komora umeleckých diel, zberateľstvo, lúpeže umeleckých diel, manierizmus; Pražský hrad; Diabla biblia/Codex gigas*

rudolfínski maliari - pozri *Arcimboldo, H. von Aachen, B. Spranger, R. Savery, A. Sadeler I., A. Sadeler II, P. Stevens II, B. Spranger; rudolfínske zbierky*

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Rudolf%C3%ADn%C5%A1t%C3%ADmal%C3%AD%C5%99i>

A
Hans von Aachen
Giuseppe Arcimboldo

R
Dirck de Quade van Ravesteyn

S

Aegidius Sadeler
Roelandt Savery
Pieter Stevens

Rudolfínsky maliar - Český maliar zo začiatku 17.st.

Rudra - jeden z najstarších pred *védskych* bohov, boh búrky, blesku, hromu, vládca dažďa a vetrov; liečiteľ a vládca liečivých rastlín, ktorý predlžuje život; postupne transformovaný v *Šivu*, čím sa stal *hinduistickým* bohom; pozri *indickí bohovia, bohovia vetra; bohovia vodní, morští, riečni, dažďa, rosy*

sv. **Rufina** - panna *muččenica*; Rufina a jej sestra *Secunda* boli Rimanky a dcéry rímskeho senátora; pre svoju vernosť *Kristovi* odmietli sobáš s mužmi, ktorí od viery odpadli; bolo to za panovania Valeriána asi vraj v roku 257; odmietnutí nápadníci sa volali Armentari a Verin; panenské dievčatá Rufina a Secunda pred nimi a pre vernosť viere utiekli do Etrúrie; boli ale ďalej prenasledované a zajaté a predvedené pred prefekta Júnia Donata; pre ich vieru je na jeho pokyn ich kruto mučili; keď bičovali prvýkrát Rufinu, Secunda protestovala, že ona je láskou ku *Kristovi* rovnako vinná a takisto vyznáva jeho božstvo; po mučení prefekt nariadil ich sťatie; telá oboch pochovala Plautilla; malo to byť za cisára Galiena, čo by vraj znamenalo medzi rokmi 260-268; pozri *kresťanskí svätci*

<http://catholica.cz/?id=3002>

D. Velázquez: Sv. Rufina (17.st.)

Rufus z Capuy (diakon) - (†295); nazývaný aj Rufino; kresťanský svätec a mučeník; pozri *kresťanskí svätci* o

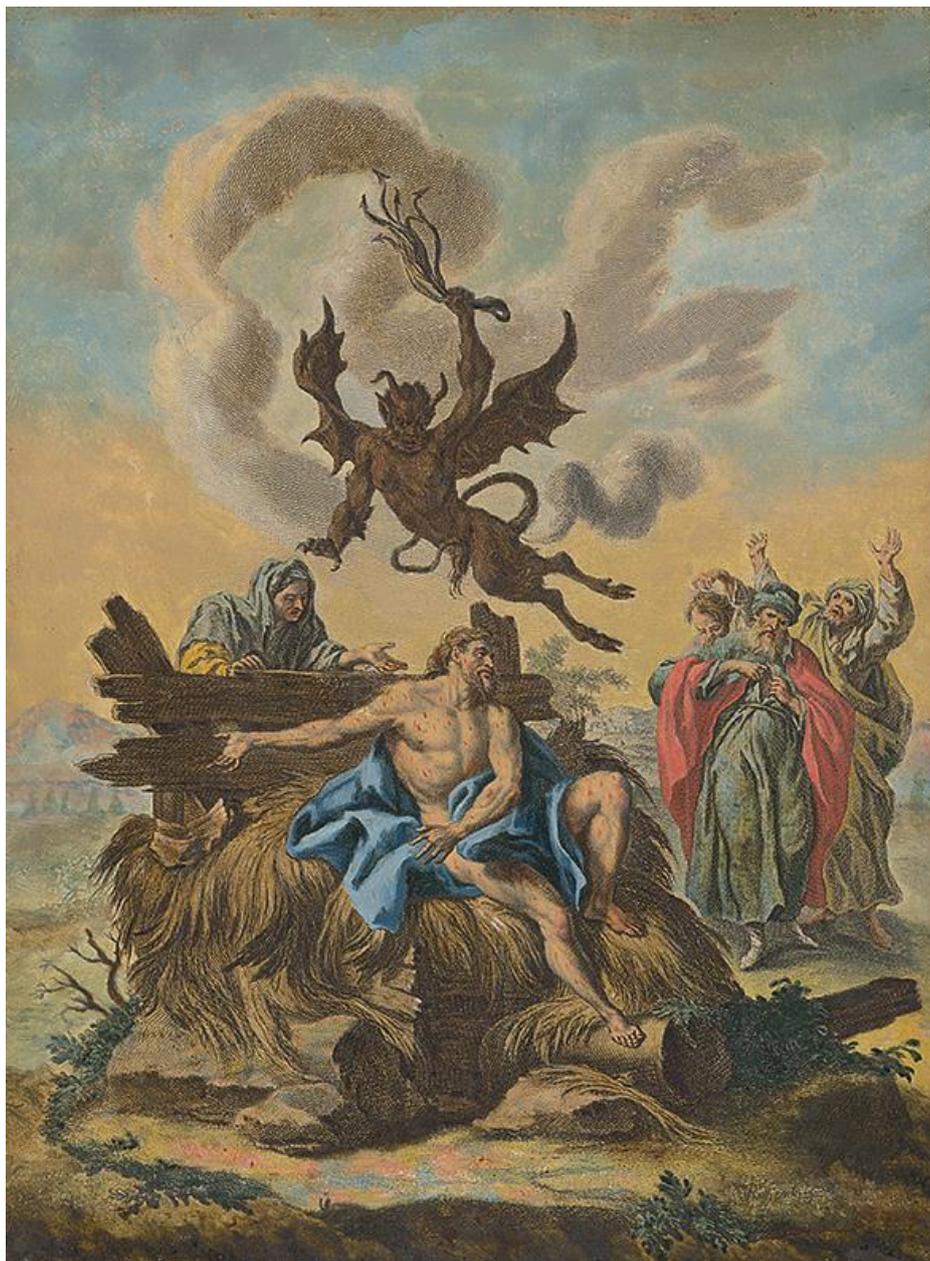
M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Ruffus (Norimberská kronika, 1440-1514)

Rufus a Carpophorus - (†304); kresťania umučení v Capuy za vlády Diokleciána; pozri *kresťanskí svätci*

https://en.wikipedia.org/wiki/Rufus_and_Carpophorus

Rugendas (I) Georg Philipp - (†1742); nemecký maliar bitiek a vojenských žánrových scén, rytec, otec G. P. Rugendas II (†1774); narodil sa v Augsburgu, bol žiak Izáka Fisches, historického maliara; vytvoril si vlastný štýl najmä prostredníctvom štúdií z rôznych druhov vojenského povolania a z reálneho života; v štúdiu pokračoval na dva roky v Viedni a v roku 1692 pod Molinarim v Benátkach; odtiaľ išiel do Ríma; počas obliehania a drancovanie Augsburgu v roku 1703 sa vystavil veľkému nebezpečenstvu kreslením uprostred bitiek; pozri *nemeckí maliari 17.st.*, *nemeckí maliari 18.st.*, *nemeckí rytci*

<http://www.webumenia.sk/katalog?author=Rugendas%2C+Georg+Philipp>
<https://de.wikipedia.org/wiki/Rugendas> (prehľad členov rodiny)

G. P. Rugendas (rytec), J. G. Hertel st. (vydavateľ), G. B. Göz (predloha): Jób na hnojisku (kolorovaná medirytina, 1755)

Rugendas (II) Georg Philipp - (†1774); bol maliar a rytec z Augsburgu; pochádzal z augsburgskej umeleckej rodiny Rugendas a bol synom *G. P. Rugendas I* (†1742);

Rugendas Jeremias Gottlob - (†1772); rytec, syn G. P. Rugendas (†1742), brat Georga Philipp a Christiana Rugendas

<http://www.webumenia.sk/katalog?author=Rugendas%2C+Jeremias+Gottlob>

<https://www.google.sk/search?q=Rugendas+Jeremias+Gottlob&espv=2&biw=1858&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwigx6yil5zKAhULvRoKHWs-BeIQsAQITQ&dpr=1>

J. G. Hertel st., G. B. Göz, J. G. Rugendas (pravdepodobne): Smrť Saula (kolorovaná medirytina, okolo 1765)

Ruggiero - Ruggiero

Ruggiero a Angelika - zaľúbená dvojica z Ariostovej epickej básne *Orlando Furioso*

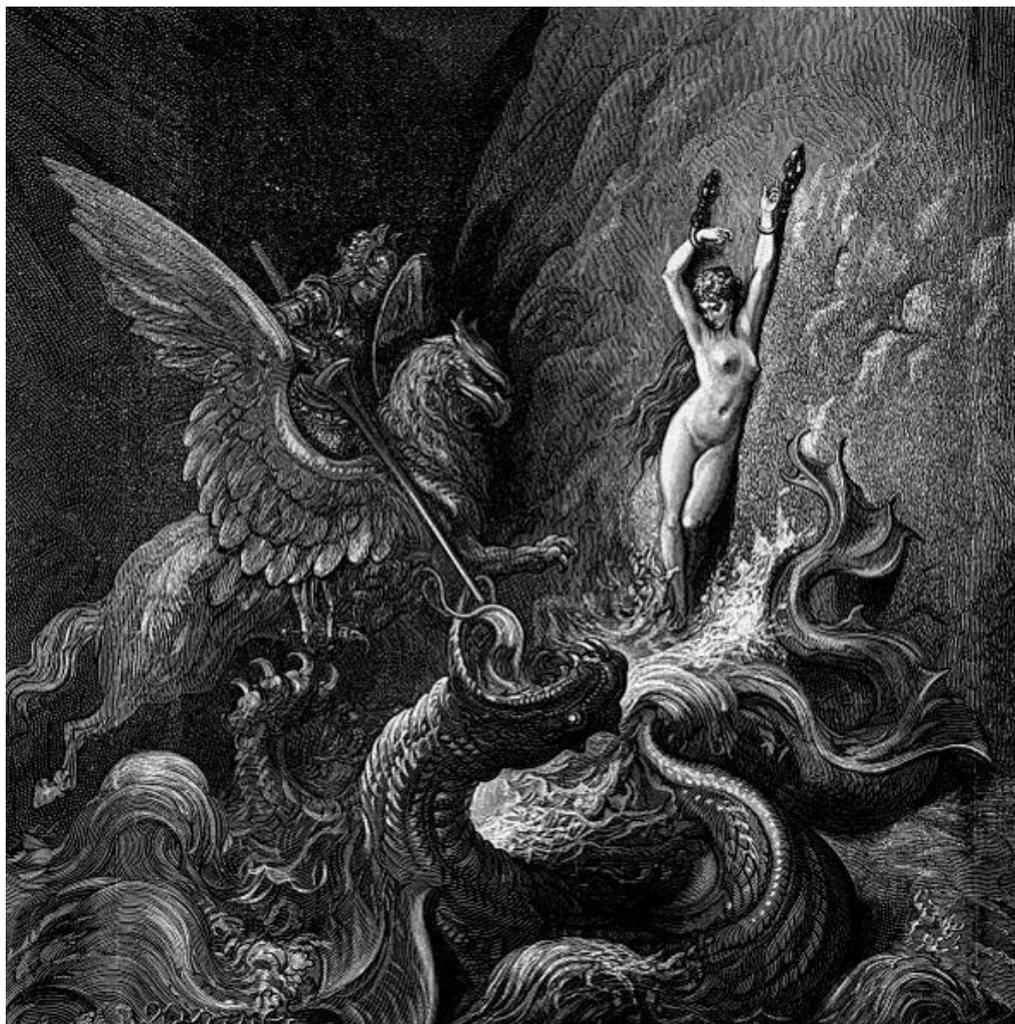
[https://www.google.sk/search?q=Ruggiero+and+Angelica&esv=2&biw=1849&bih=995&tbm=isch&imgil=yv3KkJzI6x9M%253A%253B33TGDedjxy04NM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fen.wikipedia.org%25252Fwiki%25252FRuggiero_\(character\)&source=iu&pf=m&fir=yv3KkJzI6x9M%253A%252C33TGDedjxy04NM%252C_%usg=__FnC_HtL08pbu-s67PdNsMMPkYwI%3D&ved=0CEIQyjc&ei=uiB6VLP4JdHcatmcgqN#facrc=_&imgdii=_&imgrc=yv3KkJzI6x9M%253A%253B33TGDedjxy04NM%253Bhttp%253A%252F%252Fupload.wikimedia.org%252Fwikipedia%252Fcommons%252F8%252F84%252FJean_Auguste_Dominique_Ingres_-_Roger_Delivering_Angelica.jpg%253Bhttp%253A%252F%252Fen.wikipedia.org%252Fwiki%252FRuggiero_\(character\)%253B2395%253B1811](https://www.google.sk/search?q=Ruggiero+and+Angelica&esv=2&biw=1849&bih=995&tbm=isch&imgil=yv3KkJzI6x9M%253A%253B33TGDedjxy04NM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fen.wikipedia.org%25252Fwiki%25252FRuggiero_(character)&source=iu&pf=m&fir=yv3KkJzI6x9M%253A%252C33TGDedjxy04NM%252C_%usg=__FnC_HtL08pbu-s67PdNsMMPkYwI%3D&ved=0CEIQyjc&ei=uiB6VLP4JdHcatmcgqN#facrc=_&imgdii=_&imgrc=yv3KkJzI6x9M%253A%253B33TGDedjxy04NM%253Bhttp%253A%252F%252Fupload.wikimedia.org%252Fwikipedia%252Fcommons%252F8%252F84%252FJean_Auguste_Dominique_Ingres_-_Roger_Delivering_Angelica.jpg%253Bhttp%253A%252F%252Fen.wikipedia.org%252Fwiki%252FRuggiero_(character)%253B2395%253B1811)

Podľa Tiziana: Ruggiero zachraňuje Angeliku (rytina, 1565)

G. Bonasone: Ruggiero v záhrade Alciny (rytina, 16.st.)

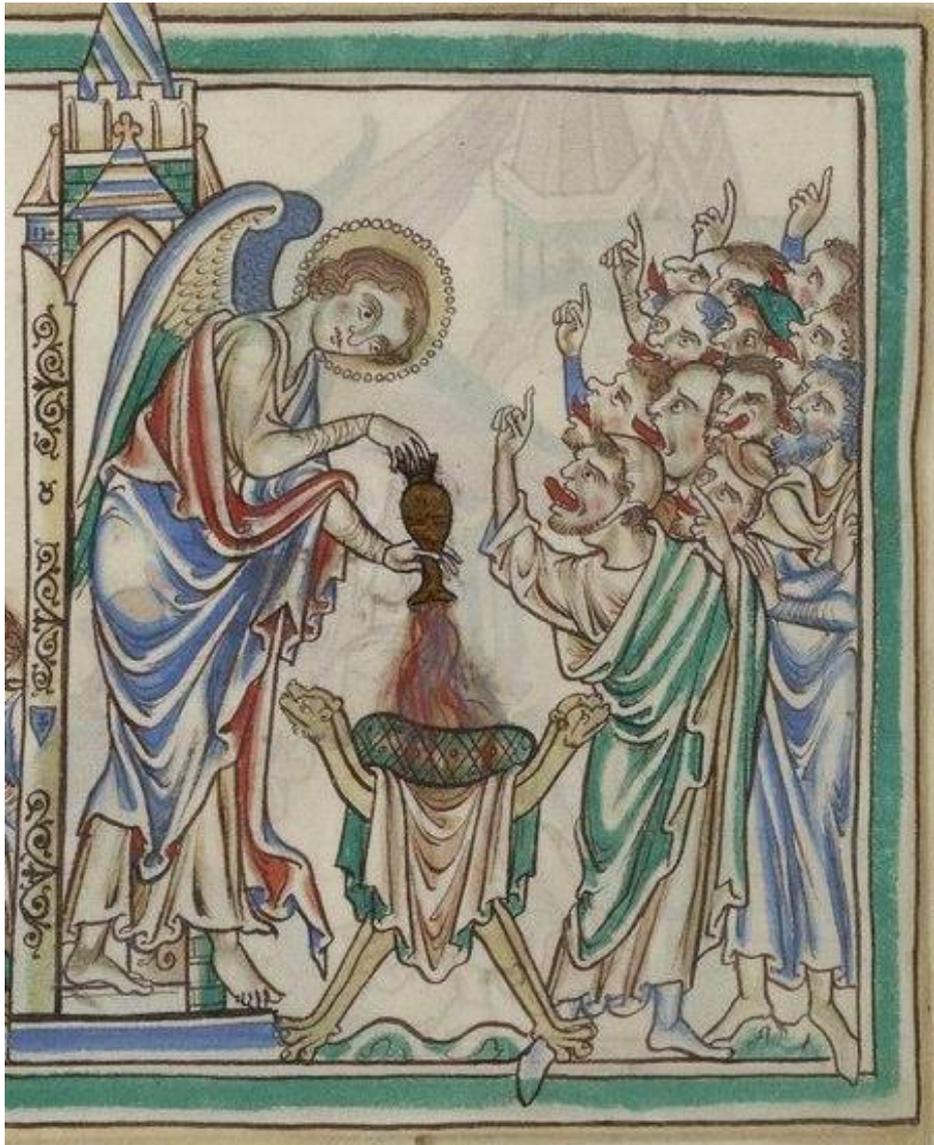
G. Doré: Ruggiero zachraňuje Angeliku (19.st.)

rúhanie -

M. Gerung: Hry spoločnosti rúhačov (1546)

tzv. **rúhačské jazyky** - (Zjavenie 16,10-11); názov pre epizódu z kapitoly *Vyliatie piatej čaše*: „**Piaty anjel vylial svoju čašu na trón šelmy, a stemnelo jej kráľovstvo, ľudia si bolesťou hrýzli jazyky**“

(16,10-11. Sedem pliag). **Vyliatie piatej čaše** (detail, Apokalypsa glosovaná, 1240-1250)

(16,10-11. Sedem pliaĝ). **Vyľiatie piatej čaše. Rúhačské jazyky** (Apokalypsa Cloisters, 14.st.)

(16,10-12. Sedem pliaĝ). **Vyliatie piatej a šiestej čaše** (Apokalypsa 'Queen Mary, 14.st.)

ruiny/zrúcaniny - Dudák: zrúcaný objekt, prakticky neupotrebitelný; v čase *baroka* a v *romantizme* boli ruiny často umelo napodobňované v *parkoch* a *záhradách* (*romantický park*), napr. Janův hrad v lednicko-valtickom *areáli*

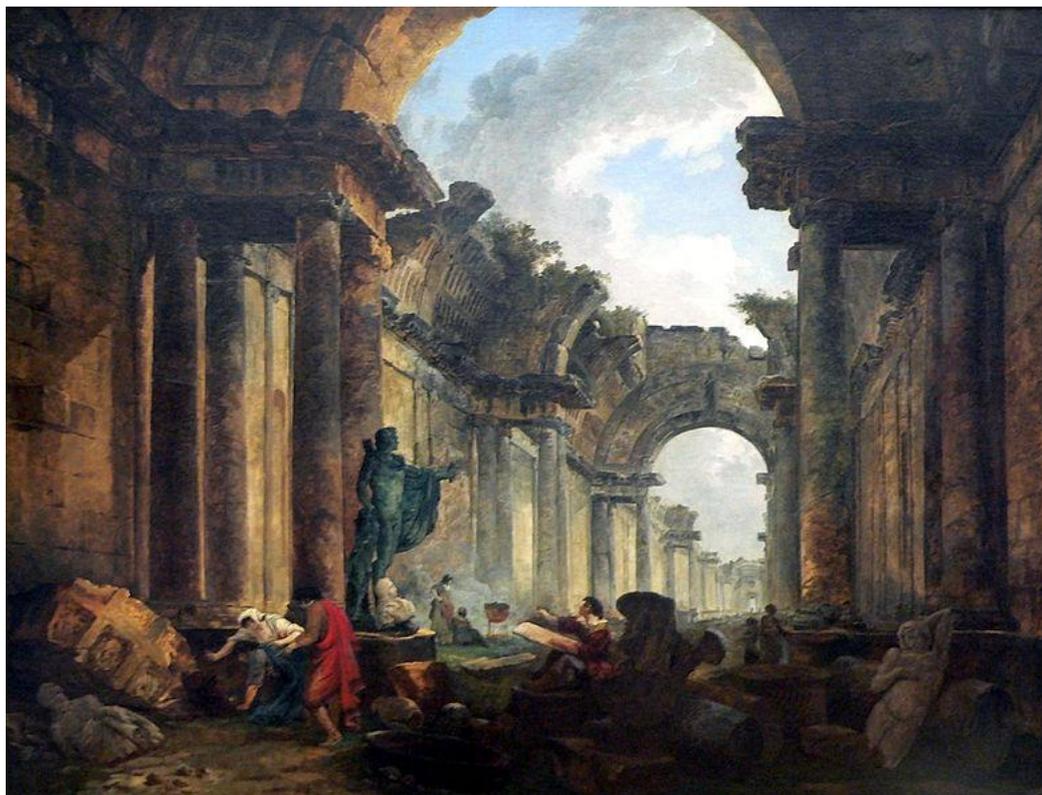
Baleka v súvislosti s heslom *rokoko*: obrodenný vzťah ku skutočnosti, najmä prírodnej, dvihol na čelné miesto *vedutu* (Giovanni Antonio Canale, Bernardo Belotto, Francesco Guardi, Giovanni Piranesi), neskoršia aj motív zrúcanín (ruiny) v krajine (Giovanni Paolo Pannini, Hubert Robert); pozri *maliari zrúcanín*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ruins>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Ruins>

B. Zaech: Krajina so starými ruinami (rytina, lept, 1645-1660)

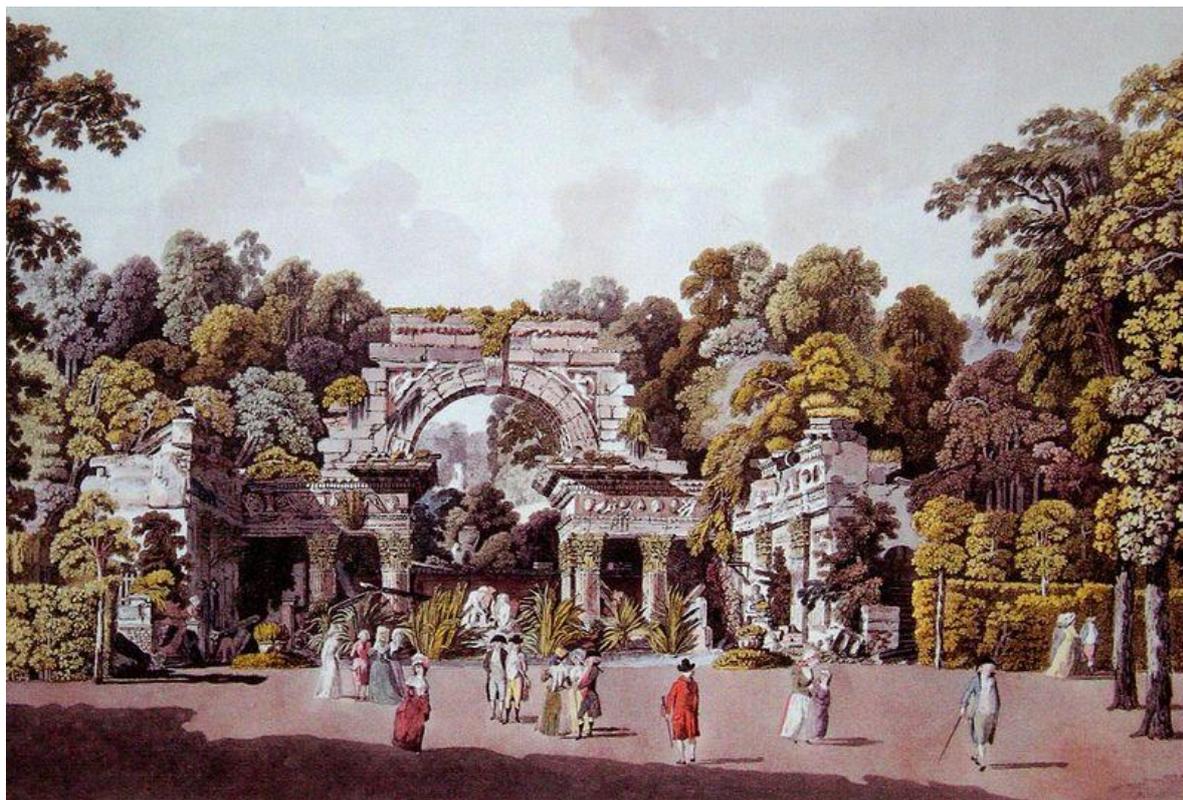
H. Robert: Imaginárny pohľad na ruiny Veľkej galérie v Louvri (paysage de fantaisie, 1796)

H. Robert: Imaginárne rímske ruiny s arkádou a fontánou oživenou postavami (paysage de fantaisie, paysage animé, 18.st.)

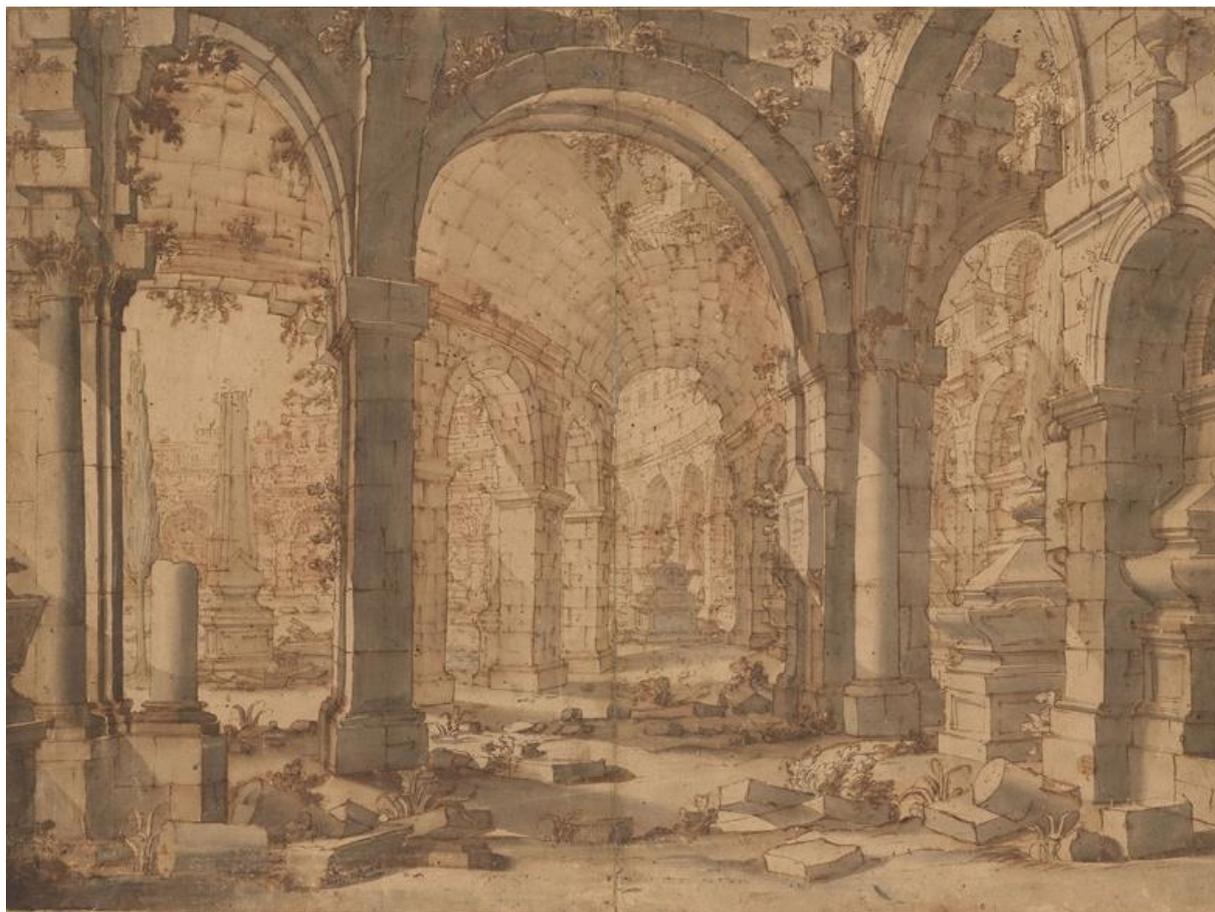
Talijský majster 18.st.: Hráči v kocky v romantickej zrúcanine (1700-1800)

Romantické ruiny v záhradách Schönbrunnu, zvané Zrúcaniny Kartága (1779-1780)

G. P. Pannini: Ruiny s obeliskom (18.st.)

A. Galli da Bibbiena: Smútočná sieň v troskách (capriccio, 18.st.)

T. Cole: Romantická krajina s ruinou veže (1832-1836)

Ruisdael (Ruysdael) Jacob Isaaksz van - (†1682); holandský barokový maliar krajinár a grafik; pozri *krajina heroická, krajina patetická, krajinomalba; barok*

http://en.wikipedia.org/wiki/Jacob_Isaacksz_van_Ruisdael

<http://www.intofineart.com/oil%20painting%20artist/Jacob%20van%20Ruisdael.html> (prehľad diel)

https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_paintings_by_Jacob_van_Ruisdael prehl'ad diel)

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=20

http://de.wikipedia.org/wiki/Jacob_Isaacksz_van_Ruisdael

https://www.google.sk/search?q=Ruysdael&espv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&imgil=mR8Ov3ubIWnMUM%253A%253BIOP_Ec517-VLcM%253Bhttp%25253A%252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%25253ASalomon_van_Ruysdael_River_Landscape_with_Ferry_1649_before_restoration.jpg&source=iu&pf=m&fir=mR8Ov3ubIWnMUM%253A%252CIOP_Ec517-VLcM%252C_&usg=__oD2T1b36slJCWRMgS2Ci28XoQgg%3D&dpr=1&ved=0CCgQyjc&ei=me20VOTsD8mxaeiUgeAD#imgdii=_&imgrc=mR8Ov3ubIWnMUM%253A%3BIOP_Ec517-VLcM%3Bhttp%253A%252F%252Fupload.wikimedia.org%252Fwikipedia.org%252Fcommons%252F4%252F43%252FSalomon_van_Ruysdael_River_Landscape_with_Ferry_1649_before_restoration.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fcommons.wikimedia.org%252Fwiki%252FFile%253ASalo

[mon_van_Ruysdael_River_Landscape_with_Ferry_1649_before_restoration.jpg%3B1600%3B1201](#)

https://www.google.sk/search?q=Ruysdael&espv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&imgil=mR8Ov3ubIWnMUM%253A%253BIOP_Ec517-VLeM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%25253ASalomon_van_Ruysdael_River_Landscape_with_Ferry_1649_before_restoration.jpg&source=iu&pf=m&fir=mR8Ov3ubIWnMUM%253A%252CIOP_Ec517-VLeM%252C_&usg=__oD2T1b36sIJCWRMgS2Ci28XoQgg%3D&dpr=1&ved=0CCgQyjc&ei=me20VOTsD8mxaeiUgeAD#imgdii=_&imgrc=1dDzoX_mgxHbhM%253A%3BGC6HljWLjvklyM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.artcyclopedia.org%252Fart%252Fsalomon-van-ruysdael-river.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.artcyclopedia.com%252Fartists%252Fruysdael_salomon_van.html%3B800%3B533

<https://www.google.sk/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=Salomon+van+Ruysdael+%3A+River+Scene+with+Farmstead>

J. I. van Ruisdael: Kanál s mostom (17.st.)

J. I. van Ruisdael: Východ slnka (1670)

J. I. van Ruisdael: Prístav v Amsterdame (1670)

J. I. van Ruisdael: Dubový les pri jazere (1665-1669)

J. I. van Ruisdael: Lesný močiar (1665)

J. I. Ruisdael: Židovský cintorín (1660)

J. I. van Ruisdael: Dve mlynské korytá s mužmi a otvorený splav (1650)

J. I. van Ruisdael: Dva vodné mlyny a otvorené stavidlo pri Singravenu (1650-1652)

J. I. van Ruisdael: Vodný mlyn (1660)

J. I. van Ruisdael: Krajina s veterným mlynom (17.st.)

J. I. van Ruisdael: Starý les - Dvaja sedliaci so psom (lept, 1646 – 1656)

J. I. van Ruisdael: Pohľad na Amsterdam (17.st.)

Rujana - pozri *krieda nemecká*

[http://de.wikipedia.org/wiki/Kreide_\(Gestein\)](http://de.wikipedia.org/wiki/Kreide_(Gestein))

ruka - pozri *päť, dlaň, figa 2, zaucho; mudra; gesto; Brahma; chiazmus/kompozícia chiastická*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Burin>

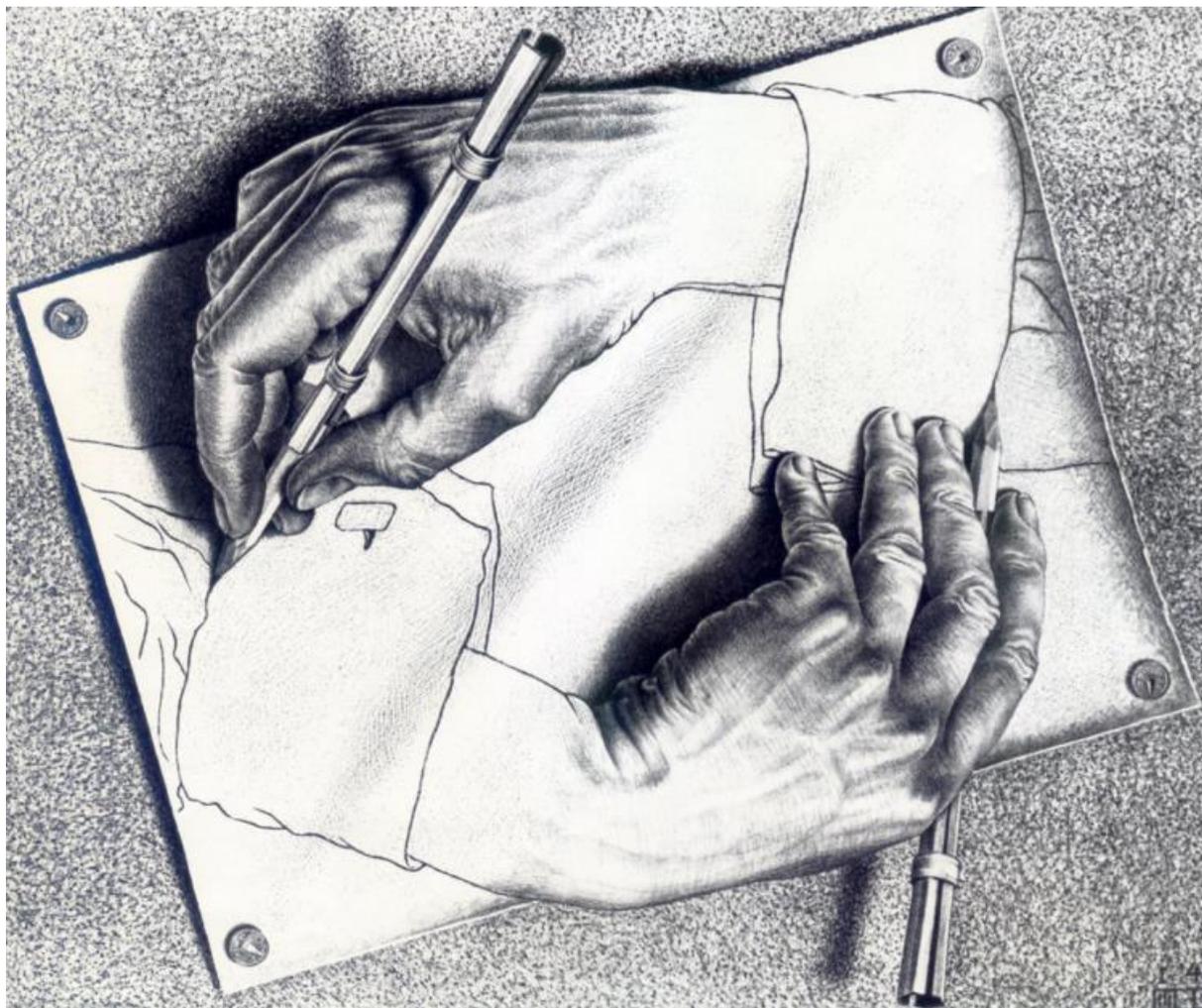
Autor nezistený

H. Goltzius: Pravica rytca (štúdia, 1588)

C. Maratti: Štúdia ruky (1656)

MC Echter: Kreslenie ruky (1948)

F. Botero: Ruka (Paseo de la Castellana, Madrid, 2005)

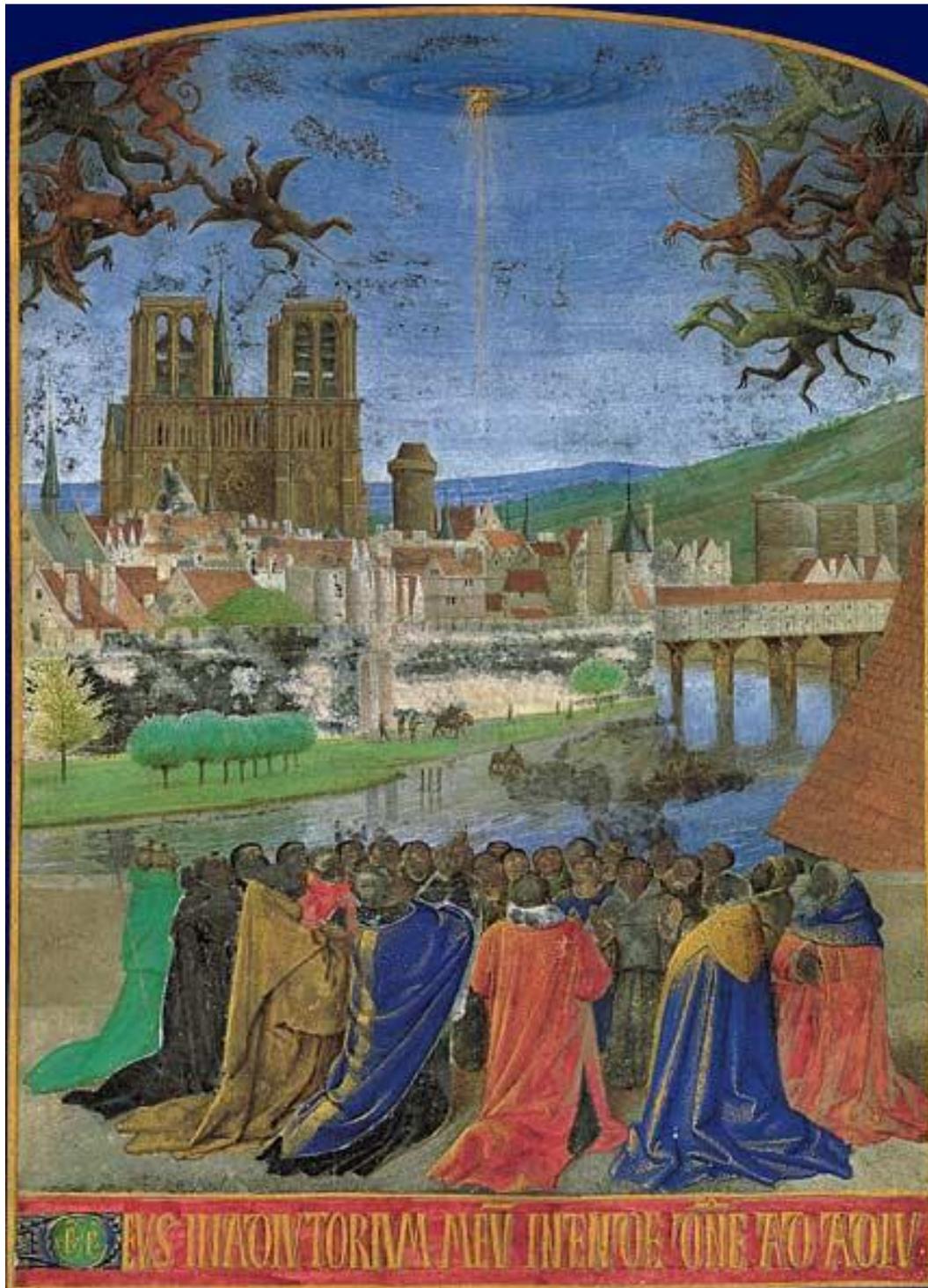
ruka Božia/pravica Božia/Dextra Dei/Manus Dei - v *kresťanskom umení* symbol *Boha Otca*, predstavujúci správne zasahovanie do chodu života a ľudských osudov, rovnako ako trvalú Božiu prítomnosť; niekedy symbolizuje aj *Krista* alebo *Ducha Svätého*; vo výjavoch ruka Božia zobrazovaná na nebi (pozri *Agónia v Getsematskej záhrade*, *Krst Pána*); pozri *atribúty*, *symboly*, *alegórie a prirovnania*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Sabazios>

Kanonik Beneš: Anjel (detail, Pasionál abatiše Kunhuty, zač. 14.st.)

Kanonik Beneš: Kristus trpiteľ (Pasionál abatiše Kunhuty, zač. 14.st.)

J. Fouquet: Ruka Božia chráni veriacich pred démonmi (iluminácia Hodiniek Etienna Chevaliera, 15.st.)

Ignác z Antiochie (ikona, 17.st.)

A. Rodin: Ruka Božia (1898)

ruka Buddhova - *Buddhova ruka*

Ruka Jána z Damasku - stredoveký spôsob výpočtu *Velkej noci* (pozri *computus*) a diagram v podobe dvoch rúk; podoba diagramu (zrejme) vychádza zo židovského kňazského požehnanie (pozri *požehnanie*); výraz „ruka Jána z Damasku“ sa vzťahuje k príbehu, v ktorom bol svätec krivo obžalovaný vládnucim kalifom Damasku; kalif nesúhlasil s Jánovou obhajobou ikon (pozri *ikonodulovia*); preto Jánovým menom napísal list, v ktorom ponúkal pomoc nepriateľom pri dobývaní mesta; keď sa o tom dozvedel cisár, okamžite nariadil Jána zbaviť úradu ministra na dvore a odseknúť mu pravú ruku; tak sa aj stalo; v spánku sa Ján modlil k ikone *Bohorodičky* a počul jej hlas, ktorý mu povedal, že sa uzdraví a zároveň prikázal pracovať neúnavne ďalej; po prebudení Ján zistil, že jeho ruka je bez úhony;

https://www.google.sk/search?q=%D0%A0%D1%83%D0%BA%D0%B0+%D0%98%D0%BE%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D0%B0+%D0%94%D0%B0%D0%BC%D0%B0%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%BD%D0%B0&espv=2&biw=1852&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwj51b_5v8jLAhXLS3IKHREcDgsQsAQISA

Ruky požehnaní kohen

ruka zoschnutá - zoschnutá ruka

rukavica, rukavičkár - pozri remeslá

Ch. Weigel st.: Rukavičár (medirytina, 1698)

Rukminí - pozri *Lakšmi*

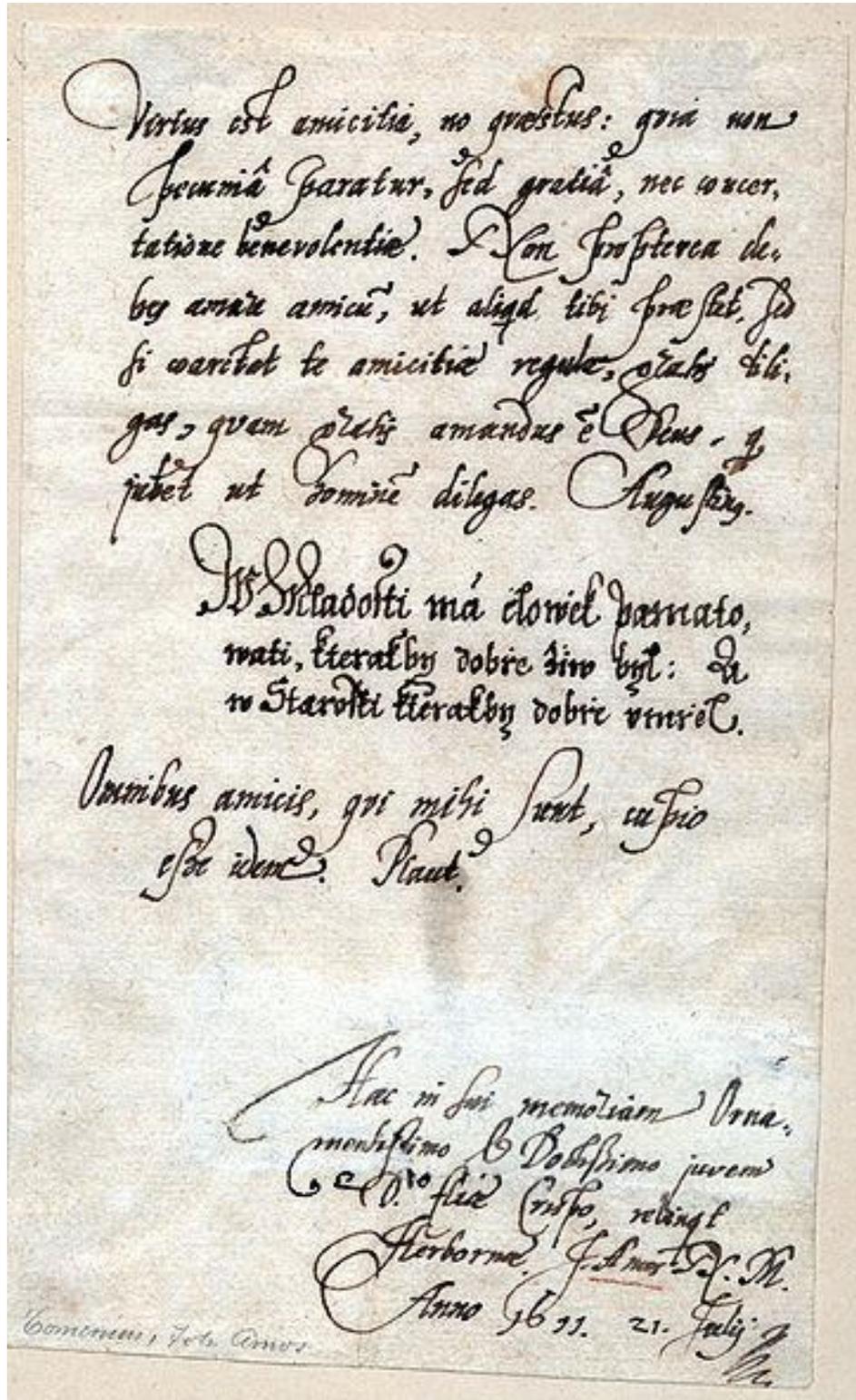
rukola - rastlina už od staroveku považovaná za afrodiziakum, v antike prisúdená bohu boh úrody a plodivej sily záhrad Priapovi

rukopis - 1. text písaný rukou, *autografia*, *autograf*, *manuskript*, (ďalej pozri *kaligrafia*); najstaršími dochovanými rukopismi egyptské knihy mŕtvych; najstarší rukopis na Slovensku: *Nitriansky evanjeliár*; jednou z najstarších knižníc uchovávajúcich rukopisy bol *museion* v *Alexandrii* z 3. st. pr. Kr. (700 zvitkov); rukopisy z čias *karolínskeho umenia*: *Godescalcov evanjelistár*, *evanjelistár abatyše Ady*, *Ríšsky korunovačný evanjeliár*, *Utrechtský žaltár*, *sakramentár arcibiskupa Droga*, *Apokalypsa z Cambrai*, *Žaltár z Amiensu*; *Godescalcov evanjelistár*, *evanjelistár abatyše Ady*, *Ríšsky korunovačný evanjelistár*, *Utrechtský žaltár*, *sakramentár arcibiskupa Droga*, *Apokalypsa z Cambrai*, *Žaltár z Amiensu*

pozri *f. list/folio*; *incipit*, *kódex*; *malba knižná/iluminácia*, *ilustrácia*, *droleria*, *faksimilový drevorez* a *drevoryt*, *unikát*, *multioriginál*; *kumránske zvitky*; *dielo literárne*

2. textová predloha pre *tlač* písaná rukou, na stroji alebo tlačená; pozri *kvatern*, *sextern*

3.v užšom význame osobitý štýl umelca, skupiny, školy; v sochárstve spôsob opracovania povrchovej vrstvy materiálu za použitia rôznych nástrojov (pozri rukopis maliarsky: osobitne v olejomalbe; *non finito*, *lietajúca bel* v čínskom maliarstve; *lettrizmus* v abstraktnej maľbe 50.rokov 20.st.); charakteristický spôsob nanášania farby, ťah *štetca* v prípade maľby (pozri *hard-edge*; *impresionizmus*, *pointilizmus*); v prípade kresby a písma: pozri *Écriture automatique*, *kaligrafia*; ďalej pozri *gouttes d'eau*, *pointillé*, *duktus*; *faktura*; *kresba perom* najstarší dochovaný rukopis

Rukopis Komenského z r. 1611

G. M. Crespi: Kardinál Prospero Lambertini (1740)

rukopis aztécky - *aztécke rukopisy*

rukopis delený - *rukopis maliarsky* oddeľujúci farebné škvrnny; použitie štetinového štetca, *špachtle* apod.

A. Doboš: Posledné chalupy

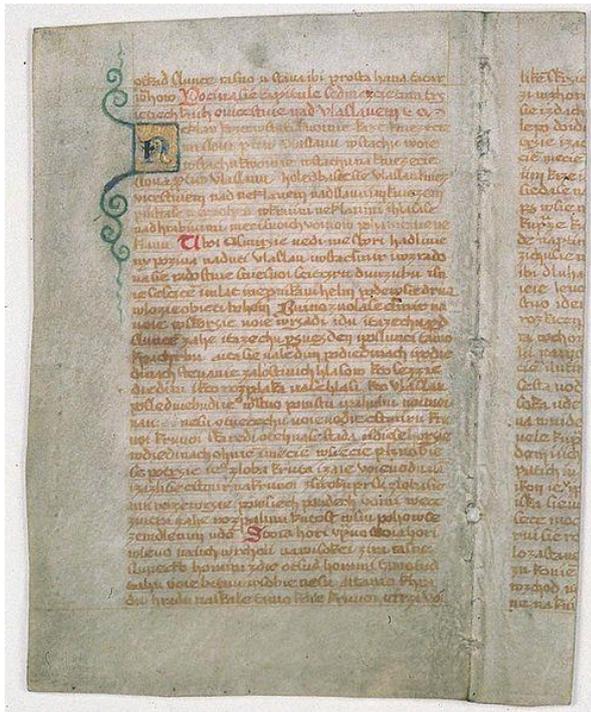

P. Weis-Kubínčan: Domky pod lesom (1940-1950)

rukopis gouttes d'eau - gouttes d'eau

Rukopis královédvorský - falzum, ktoré malo dokázať, že pred českou stredovekou poéziou obdobne ako v iných vyspelých západných krajinách existovala už domáca básnická tvorba slovanských koreňov; rukopis obsahuje epické, lyrické a lyricko-epické skladby napodobňujúce tvorbu 13.st.; tzv. nález uskutočnený V.Hankom vo Dvore Králové nad Labom 16.9.1817; pozri *Rukopisy, Rukopis Zelenohorský, tzv. retranské idoly; dielo literárne*

http://cs.wikipedia.org/wiki/Rukopis_kr%C3%A1lov%C3%A9dvorsk%C3%BD

Štrnásť a tretia strana Rukopisu královédvorského

rukopis líniový - rukopis maliarsky blízky kresbe

rukopis maliarsky - spôsob spracovania povrchu farebnej vrstvy na obraze; prezrádza individuálne rysy umelca, postup a spôsob práce; objavuje sa už v romantizme s jeho cieľom vyjadriť aj touto formou jedinečnosť osobnosti umelca; maliarsky rukopis potláčaný tými výtvarnými smermi,

ktoré na prvé miesto kladú *lineárnosť* a tým kresbu (pozri *poussinisti*, *klasicizmus*); pozri *rukopis líniový*, *splývavý*, *delený*, *pastózny*, *gouttes d'eau*, *pointillé*, *non finito*, *gestická maľba*

rukopis non finito - non finito

rukopis pastózny - maliarsky rukopis, u ktorého vyznieva hmota farby; používanie štetinových štetcov, špachtle, rôznych pomocných nástrojov/šablóny na rozotieranie (najmä v *abstraktnej* maľbe), priame vytlačanie farby z tuby, primiešavanie rôznych materiálov do farebnej hmoty apod.; pozri *pastózna maľba*, *in pasto*; *gestická maľba*

rukopis pointillé - pointillé

rukopis pôvodný - autograf

rukopis splývavý - rukopis maliarsky bez stopy nanášania farebnej hmoty; s použitím jemného vlasového štetca, *tupovania*; porovnaj *gouttes d'eau*; typický napr. pre staromajstrovskú techniku (v renesancii pozri *sfumato*); pozri *balzam benátsky/olio di Abezzo*; *štetec vlasový*; *nová vecnosť*; B. van der Helst

Leonardo da Vinci: Portrét Ginevry de Benci

A. van der Helst: Portrét Gerarda Andriesza, Pána z Engelenburgu, vysokého exekútora z Muidenu (1640-1652)

rukopis Vojničov - Vojničov rukopis

rukopis voľný - *expresívny* prevažne maliarsky rukopis, ktorý má blízko k *automatickému* prednesu

Rukopis zelenohorský - *falzum*, ktoré malo dokázať, že pred českou stredovekou poéziou obdobne ako v iných vyspelých západných krajinách existovala už domáca básnická tvorba slovanských koreňov; rukopis obsahuje epické, lyrické a lyricko-epické skladby napodobňujúce tvorbu 13.st.; anonymne zaslaný *Národnému múzeu*; jeho hlavnou časťou bola povesť o *Libušom* súde nad *Chrudošom* a *Šťáhlavom*; pozri *Rukopisy*, *Rukopis kráľovédvorský*, tzv. *retranské idoly*; *palimpsestom*; *dielo literárne*

http://cs.wikipedia.org/wiki/Rukopis_zelenohorsk%C3%BD

Piata a šiesta strana Rukopisu zelenohorského

rukopisná kniha - kniha rukopisná

rukopisná maketa - maketa rukopisná

rukopisy -

<http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Manuscripts>

rukopisy Apokalypsy - pozri *anglické rukopisy Apokalypsy*

rukopisy biblické - biblické rukopisy

rukopisy iluminované - iluminované rukopisy

rukopisy iluminované biblické - biblické iluminované rukopisy

rukopisy Karla IV. - dvorské rukopisy zo 14.st., v ktorých sa ustálil český regionálny štýl *knižnej malby*, ktorý ovplyvnil na 100 rokov českú produkciu v tomto odvetví umenia (pozri *iluminácia*); iluminované Majstrom *Liber viaticu*, maliarom *Misálu Jana Středy*, Janom z Opavy, brnenským kanonikom a d.; pozri *knižná malba česká, dielo literárne; Martyrologium z Gerony*

Rukopisy kráľovédvorský a zelenohorský - obrodenecké *falza* Václava Hanku A Jozefa Lindu z 19.st.; básnicky cenné *falza* inšpirovali českú literatúru (Zeyer), výtvarné umenie (J.Mánes, Myslbek), hudbu (Smetana) a poznačili aj *dejepis umenia*, nakoľko vytvorili mýty, ktoré sa dlho udržovali (Šafařík, Palacký); dôkazy o ich nepravosti podali vedci okolo T.G.Masaryka a J.Gebauera v 80.rokoch 19.st., aj neskoršie vo 20.st.; pozri *Rukopis kráľovédvorský, Rukopis zelenohorský, tzv. retranské idoly*

rukopisy iluminované - iluminované rukopisy

rukopisy podľa typu -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Manuscripts_by_type

rukopisy stredoveké - stredoveké rukopisy

ruky štyri - pozri *Bráhma; ruka*

ruky zahalené - zahalené ruky

ruleta - zrnidlo/zrnítko; v umeleckej *grafickej technike tlače z hĺbky: bodkovacej technike* koliesko na zazrnenie kovového *štočku*; ozubenie z čiarok, hrotov, pravidelných aj nepravidelných zrn, viacriadkové aj jednoriadkové, umiestené na koliesko alebo bubienok (*ruleta bubienková*), na rovnej alebo zakrivenej rúčke (*ruleta americká*); ruleta používaná pri suchom postupe (pozri *tlač puncová*) alebo v technike *leptu; grádok* kovu môže byť zoškrabnutý alebo ponechaný okolo vrypov; nedosahuje jemnosti plochy opracovanej *kolískou/skoblinou*; pozri *muleta, matoár*

ruleta americká - ruleta so zakrivenou rúčkou

ruleta bubienková - ruleta so zazrňovacou plochou v tvare bubienka

ruleta (hra) -

E. Munch: Pri ruletovom stole v Monte Carlo (1892)

rumelka - *cinabarit, cinobr, vermillon, čínska červeň*; červený minerálny prírodný pigment, siričok ortuťnatý, ortuťová ruda, chemicky HgS; pre obsah jedovatej ortute nebezpečná; jeden z veľmi starých pigmentov; jeden z najhmotnejších pigmentov (v antike rumelkou nazývali aj *minium*, čo je chemicky orthoolovničitán olovnatý > Plínius st., Vitruvius); veľká výdatnosť a krycie schopnosti; stály, avšak po dlhom pôsobení slnečných lúčov trochu tmavne (preto zastupovaná *kadmiovým červeným*); nedá sa miešať s pigmentami *meďnatými* a *olovnatými*; užívaný s *pojidlami emuznými* a *vodovými* menej s *olejovými*; pozri *farba červená*

Smith: zaraďuje rumelku (alternatívny názov je *cinobr*) medzi pigmenty anorganické (pozri *farbivo anorganické*); jasno oranžová červeň známa už v Číne v predhistorickej dobe (pozri *čínska červeň*) a dnes sa pripravuje sublimáciou siričoka ortuťnatého; v indexu farieb pod názvom *Pigmentová červeň 106*; oranžovočervená - modročervená; *opacita*: nepriehľadná; prevažne *farba olejová*; v akvarelovej forme čierne; dnes sa pripravuje sublimáciou siričoka ortuťnatého HgS; čistý siričok ortuťnatý je nerozpustný, a preto netoxický, ale môžeme očakávať prítomnosť rozpustných zlúčenín ortuti, ktoré sú toxické, a preto treba s farbou zaobchádzať opatrne

Eberhard v súvislosti s heslom *feng-chuang*: rumelka je červená, je to teda farba juhu, a navyše je základnou substanciou taoistickej *alchýmie* (pozri *taoizmus*); pozri *atribúty, symboly, alegórie a prirovnania; rumelkový fénix, fénix* (Eberhard)

rumelka perylenová - Smith: *perylenová rumelka*

rumelka rakúska - *chromová červeň*

rumelka zelená - *zeleň chromová*

rumelkový fénix - *fénix rumelkový*